Jaarstukken 2018

Versie: 5.0.0.0.0.0

Een overzicht van realisatie- en streefwaarden van de indicatoren (ook uit vorige begrotingen) staat op Leiden*in*Cijfers.

Beleidsterrein 3B Faciliteren/stimuleren van ondernemen

Doelen en prestaties bij 3B Faciliteren/stimuleren van ondernemen

Doel	Prestatie	
3B1 Sterker ondernemersklimaat	3B1.1 Faciliteren bedrijvigheid, starters en ondernemerschap in Leiden	✓
	3B1.2 Verbeteren aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en stimuleren ondernemerschap	✓
3B2 Meer kennisintensieve bedrijvigheid	3B2.1 Stimuleren en aquisitie van kennisintensieve bedrijvigheid en netwerken	✓

Toelichting op prestaties
3B1.1 Faciliteren bedrijvigheid, starters en ondernemerschap in Leiden

Deze prestatie bestaat uit verschillende onderdelen.
1. Regeldruk/dienstverlening ondernemers en POK. Groen stoplicht. Diamantplein en IJsselkade zijn de locaties voor pilot regelluwe zones. Peiling ondernemersklimaat 2018 is uitgevoerd. Resultaten zijn : de **algemene dienstverlening** krijgt in 2018 gemiddeld een 5,7 (5,8 in 2016). Dat is iets minder dan in 2016 en een lagere score in verhouding met het gemiddelde in de benchmark gemeenten (5,9). Het **digitaal loket** krijgt in 2018 gemiddeld een 5,2 (4,6 in 2016). Dit is verbeterd t.o.v. 2016 maar een lagere score in vergelijking met het gemiddelde in de benchmark gemeenten (6,0). De **vergunningsafhandeling** krijgt in 2018 gemiddeld een 4,8 (4,7 in 2016). Dat is iets verbeterd t.o.v. 2016 maar een lagere score in vergelijking met het gemiddelde in de benchmark gemeenten (5,4). Daarnaast krijgt het **Ondernemersklimaat** in 2018 gemiddeld een 6,1 (5,8 in 2016). Dit is verbeterd t.o.v. 2016 en een hogere score in vergelijking met het gemiddelde in de benchmark gemeenten (6,0).
2. Starters. Het startersprogramma voor Leiden Bio Science Park krijgt een oranje stoplicht omdat de invulling van het programma wordt meegenomen in de strategie Leiden Bio Science Park. Voor de overige activiteiten zoals de startersbijeenkomsten, Gulliver, Science meets business geldt een groen stoplicht. Deze hebben ook in 2018 plaatsgevonden.
3. Coöperatief Leids Startersfonds. Groen stoplicht. Het Startersfonds heeft in 2018 twee nieuwe leningen verstrekt en één lening is volledig afbetaald. Door de aantrekkende economie is het voor ondernemers weer makkelijker leningen te verkrijgen bij banken, waardoor minder vaak dan in de voorgaande jaren teruggevallen hoeft te worden op de dienstverlening van het Startersfonds.
4. Bio Based Economy en Space. Een groen stoplicht voor dit onderdeel. De universiteiten van Leiden en Delft hebben nauw samengewerkt met SRON, NWO, de provincie Zuid-Holland en de gemeente Leiden om de verhuizing naar Zuid-Holland mogelijk te maken. De definitieve samenwerkingsovereenkomst waarmee de verhuizing officieel is, is op 31 mei 2018 op de Oude Sterrewacht van de Universiteit Leiden ondertekend. De samenwerking en verhuizing hebben daarnaast de steun van de gemeenten Delft, Noordwijk en Den Haag, TNO, ESA-ESTEC, NSO, InnovationQuarter en de regionale industrie op het gebied van de ruimtevaart.

3B1.2 Verbetering aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en stimuleren ondernemerschap
Een groen stoplicht voor deze prestatie. De onderwijsinnovatieprojecten die zich richtten op 21st century skills zoals digitale leeromgeving en bewustwording en omgaan met een veranderende digitale wereld, maar ook om het stimuleren van vaardigheden zoals onderzoekend leren, zijn inmiddels succesvol afgerond. Gewerkt wordt nu aan borging in de betrokken organisaties door de onderwijsinstellingen zelf. Verder blijven tekorten in techniek en ICT een aandachtspunt en daarom is in 2018 een werkgroep opgestart om een verbetering aan te brengen in doorlopende leerlijnen techniek en vergroten van de instroom in deze sectoren. Dit past ook bij de uitdaging waar Economie 071 aan werkt in het project Onderwijs & arbeidsmarkt. Eén van de concrete initiatieven die om deze reden in 2018 van start is gegaan, is het Open Innovatie Lab, een initiatief van Technolab dat een bijdrage beoogt te leveren aan de instroom in techniekonderwijs en kwaliteit van onderwijs. Ook de jaarlijkse Willie Wortel wedstrijd die kinderen helpt ondernemende vaardigheden te leren heeft in 2018 weer een groter bereik gekregen.

3B2.1 Stimuleren en aquisitie van kennisintensieve bedrijvigheid en netwerken
Deze prestatie is opgebouwd uit 5 verschillende onderdelen die allemaal een groen stoplicht krijgen. Medical Delta en Regionaal Investeringsprogramma EPZ worden niet nader toegelicht. Met betrekking tot Innovation Quarter kan worden genoemd dat in 2018 door de bemiddeling van IQ 6 bedrijven naar Leiden zijn gekomen met in totaal ca 50 banen. Met de bouw van de uitbreiding van TNO is in 2018 gestart. Na het positieve besluit van TNO om een deel van de werkzaamheden uit Zeist naar Leiden te verhuizen is een medewerkersdag voor TNO in Leiden georganiseerd. Dit is zeer op prijs gesteld.

Over het laatste onderdeel van deze prestatie, het Expat Centre Leiden (ECL) het volgende. De doelstellingen van het ECL, uitbreiding services, meer internationals bedienen en het kenniscentrum van de regio willen zijn op het gebied van internationalisering, blijven onveranderd. Het ECL krijgt steeds meer bekendheid o.a. via nieuwsbrieven en social media. Belangrijke resultaten en successen in 2018:

1. Overheidsdienstverlening: meer dan 500 inschrijvingen uit Leiden en de regio. Deze internationals hebben we een soft landing gegeven.
2. Informatievoorziening: website is verbeterd, we hebben heel veel kennisdomeinen toegevoegd en geupdatet. Het Expat Essentials informatieboek is uitgebracht dat alle internationals bij hun inschrijving ontvangen. De Expat Introduction is ontwikkeld (online e-learning voor internationals) en er is een folder ontwikkeld over internationaal en Nederlands onderwijs.
3. Sociale activiteiten: er zijn verschillende events (mede-)georganiseerd, onder andere over onderwijs in de regio, het Nederlands belastingstelsel, de Webster Hackathon, borrels, partnerevenement, tango event.
4. Private services: we hebben de samenwerking met regionale partners sterk uitgebreid. Dit zijn hoogwaardige dienstverleners die services aanbieden die voor internationals van belang zijn.
5. Kenniscentrum: het ECL heeft een sterkere rol in het landelijke kennisnetwerk van Expat Centra (via Netherlands Foreign Investment Agency). Lobby van het ECL in het verkrijgen van een extra internationale school in Leiden/de regio. Het ECL was onderdeel van de landelijke taskforce die de komst van de EMA (European Medicines Agency) naar Nederland begeleid.

Verbonden partijen
Het betreft bij dit beleidsterrein het Coöperatief Leids Startersfonds en Innovation Quarter. Zie verder de toelichting bij de betrokken prestaties.

Effectindicatoren bij 3B Faciliteren/stimuleren van ondernemen

Effectindicator	Realisatie				Streefwaarde 2018	Bron
	2015	2016	2017	2018		
Doel 3B1 Sterker ondernemersklimaat						
3B1.a Aantal startende bedrijven in Leiden	1.311	1.643	1.718	-	890	Bedrijvenregister Zuid-Holland*
3B1.b Rapportcijfer 'Dienstverlening gemeente aan ondernemers'	-	5,8	-	5,7	6,0	Peiling Onder-nemersklimaat**

* Het bedrijvenregister Zuid-Holland heeft de registratie verbeterd, waardoor nu meer bedrijven in beeld zijn. De gegevens zijn met terugwerkende kracht aangepast. De streefwaarde is niet meer te vergelijken met de realisatiewaarden. De realisatiewaarde voor 2018 wordt eind 2019 verwacht.
** De peiling Ondernemersklimaat (POK) wordt in Leiden vanaf 2016 om de twee jaar gehouden.

Een overzicht van realisatie- en streefwaarden van de indicatoren (ook uit vorige begrotingen) staat op Leiden*in*Cijfers.

Beleidsterrein 3C Marketing en promotie

Doelen en prestaties bij 3C Marketing en promotie

Doel	Prestatie	
3C1 Meer zakelijk en recreatief bezoek aan Leiden	3C1.1 Citymarketing en stimuleren toeristische aantrekkelijkheid	✓
	3C1.2 Faciliteren Centrummanagement Leiden en marketing- en activiteitencampagne binnenstad	✓
	3C1.3 Inspanningen en programmasturing Binnenstad	✓

Toelichting
3C1.1 Citymarketing en stimuleren toeristische aantrekkelijkheid

Deze prestatie krijgt een groen stoplicht. Het betreft de uitvoering van activiteiten volgens de uitvoeringsovereenkomst Leiden Marketing 2015-2018, met de pijlers Cultuur, Kennis en Gastvrijheid.

Vooruitlopend op de sluiting van een nieuwe meerjarige uitvoeringsovereenkomst met Leiden Marketing (LM) is besloten de UVOK voor 2015-2018 met een jaar te verlengen. Reden hiervan is dat de besluitvorming van de evaluatie van het programma Binnenstad en de meerjarige inzet van de middelen plaatsvindt in 2019. LM participeert intensief in dit programma en ontvangt subsidiebijdragen uit het programma Binnenstad, die in de met Leiden Marketing gesloten UVOK worden opgenomen.

In 2018 was het themajaar gewijd aan het water. Het evenement Sail Leiden 2018 was het hoogtepunt. Een maritieme manifestatie met ca. 200 grote en kleine in de binnenstad afgemeerde historische bedrijfsvaartuigen. In 2018 heeft LM met de aangesloten Stadspartners diverse activiteiten verricht ter voorbereiding van de Themajaren 2019 (Jonge Rembrandt) en 2020 (Mayflower 400/Pilgrimjaar).

Leiden is succesvol als congresstad en staat nu, direct na de 4 grote steden, op de 5e plaats van de lijst met nationale congresbestemmingen die door ICCA (International Congress and Convention Association). In totaal telde het Leiden Convention Bureau 28 internationale congressen (waarvan 17 volgens de ICCA-normen), 15.068 congres deelnemer dagen en een totale economische spin off van 4,2 miljoen euro voor Leiden en regio. Voor het jaar 2022 heeft Leiden het ESOF binnengehaald, de grootste, multidisciplinaire Europese wetenschapsconferentie, met ca. 5.000 deelnemers. In 2018 zijn de voorbereidingen hiervoor opgestart.

LM werkt samen met de badplaatsen Noordwijk, Katwijk, Wassenaar en enkele Leidse regiogemeenten aan het project Regiomarketing ‘Stad + Kust’. In 2018 is er een intensieve campagne opgezet voor het aantrekken van Duitse toeristen naar het gebied. Maar ook een campagne voor het verleiden van de inwoners uit de deelnemende plaatsen voor een bezoek aan de binnenstad van Leiden en de dorpskernen van de deelnemende gemeenten.

Tot slot kan worden genoemd dat de voorzieningen voor de bezoekers en de herkenbaarheid van de passantenhaven zijn verbeterd.

3C1.2 Faciliteren Centrummanagement Leiden en marketing- en activiteitencampagne binnenstad.

Deze prestatie krijgt een groen stoplicht. De gemeente Leiden en het Centrummanagement Leiden (CML) werken samen aan het centrale doel van meer bezoekers, die om meerdere redenen naar onze binnenstad komen, daar vaker komen en langer verblijven en daar meer besteden.

Ook dit jaar weer waren de activiteiten voor het CML zoals de kennis en kunde bijeenkomsten, de Winter Wonder Weken en OPEN, de marketingcampagne voor de binnenstad succesvol. De leegstand in de binnenstad is mede door de inzet van de vestigingsmanager acceptabel te noemen. Daar waar de leegstand onacceptabel is (zoals Haarlemmerstraat Oost), wordt op dit moment projectmatig gewerkt aan oplossingen die op het eerste gezicht succesvol lijken te zijn.

De bij de vorige prestatie opgenomen passage over de verlenging van de UVOK 2015-2018 voor LM geldt op exact dezelfde wijze voor CML.